

Minulosť a súčasnosť Hýb

Obec leží v Liptovskej kotline na úpätí Vysokých Tatier v údolí Hybice a Bieleho Váhu. Známa je Hybská tiesňava a dobré podmienky života pre divožijúce druhy (rys, vydra). Kráľovské mestečko Hybe vzniklo v 13. storočí vďaka významnej polohe na križovatke obchodných ciest z Liptova do Spiša. Hybenia sa okrem tradičného roľníctva venovali aj remeslám a najmä obchodu. Od konca 13. storočia sa tu konal trh. V hospodárskom živote mestečka zohralo svoju významnú úlohu aj baníctvo.

Súčasné Hybe sú poľnohospodárskou obcou s drobnými prevádzkami miestneho významu (stavebníctvo, umelecké kováčstvo, čistenie peria, obchod, pohostinstvo a ďalšie). Roľnícke družstvo je prosperujúcim subjektom a Urbárske pozemkové spoločenstvo Hybe je ekonomicky najsilnejším podnikom v obci. Spoločenskú infraštruktúru tvoria základná škola, škôlka, kultúrny dom, dva kostoly (evanjelický a rímsko-katolícky, v ktorom je pochovaný uhorský renesančný básnik Valentín Balassa), Dom Dobroslava Chrobáka, knižnica, pamätný dom a hrob básnika Jakuba Grajchmana, pamätný dom Alojza Štróbla, pamätný dom Alberta Škarvana. Jadro obce je vyhlásené za zónu kultúrneho bohatstva. Chrobákov dom je kultúrnym a informačným strediskom obce. Jeho súčasťou je Pamätná izba Dobroslava Chrobáka, expozícia o kultúre a histórii Hýb, hrnčiarska dielňa a dielňa na pečenie a zdobenie medovníkov. Divadlo Juraja Grajchmana ročne nacvičí dve predstavenia.

Silné športové zázemie obce tvoria miestni športovci združení v TJ Tatran Hybe (futbalový, lyžiarsky a stolnotenisový oddiel). Získavajú ocenenia v celoslovenskom meradle, najmä v bežeckom lyžovaní. V Hybiach sú veľmi dobré podmienky pre zimné športy, cykloturistiku, pešiu turistiku (Hybická tiesňava, minerálne pramene) a hubárstvo. Nachádza sa tu lyžiarsky vleč s ubytovaním, certifikované bežecké lyžiarske trate, ubytovanie v súkromí, dva penzióny. V obci pracuje Dobrovoľný hasičský zbor. V roku 2015 obec usporiadala už 34. ročník Lesného behu lyžiarov o putovný pohár starostu Hybe. V nedávnej minulosti bola obec známa svetovými pretekmi psích záprahov. Novou tradíciou sú Jarmočné dni hybského richtára a Futbalový turnaj dedinských štvrtí. Každoročne obec organizuje kurzy pečenia medovníkov, hrnčiarske kurzy, tematické popoludnia v knižnici, Lyžiarsky pochod hybským chotárom, Deň detí, Hasičský ples, Deň úcty k starším, MDŽ, Deň učiteľov, v pláne sú prednášky pre včelárov. V obci funguje bezpečnostný kamerový systém.

Pri evanjelickej cirkvi pôsobí evanjelický cirkevný spevokol a detský spevokol Zvonček. Miestnu školu navštevujú deti z okolitých obcí (Vyšná Boca, Nižná Boca, Kráľova Lehota, Malužiná). Základná škola má dobre vybavenú počítačovú triedu v rámci Infoveku a využíva Internet. Žiaci základnej školy sú úspešní v okresných súťažiach (Pytagoriáda, literárna súťaž), škola poriada množstvo podujatí (Deň matiek, Ekodeň, celoslovenská súťaž v pečení a zdobení medovníkov vždy pred Vianocami pre žiakov základných škôl od šiesteho po deviaty ročník), používa moderné metódy vyučovania, zapája sa do projektov zameraných na informačné technológie a ochranu životného prostredia. V škole pracuje 13 krúžkov (športy, tanec, vedomosti, manuálne zručnosti, internet a multimédiá, rôzne hry, jazyky).

Aktívni sú skauti a v obci sa uskutočňujú rôzne včelárske aktivity.

Dnešní Hybenia sú hrdí nielen na okolitú prírodu, ale aj na svoju kultúrnu minulosť, na významné osobnosti, ktoré vyšli z Hýb a uplatnili sa v rôznych oblastiach spoločenského i kultúrneho života. Z bohatého zoznamu spomenieme niektorých z nich – spisovatelia Dobroslav Chrobák a Peter Jaroš, historik a spisovateľ Rudo Brtáň, básnik Július Lenko, herci Ivan Rajniak, Ondrej Jariabek, Teodor Piovarči, Slavo Záhradník, režisér Ondrej Rajniak, režisérka ochotníckeho divadla Ružena Jariabeková, divadelný teoretik Rudolf Mrlian, akademický maliar Pavol Michalides, architekti Ján Svetlík, Jozef Chrobák, Vladimír Chrobák, Ján Mlynár, lekári Rudolf Rajniak, Július Breza, Ján Breza, publicisti Ondrej a Jozef Marušiak, dramaturg a prekladateľ Slavo Marušiak a mnohí ďalší.

Obec zabezpečuje rozvoz obedov seniorom, sú tu tri obchody potravín, mäsiarstvo, rozličný tovar a dve pohostinstvá. Komunikácia samosprávy s občanmi funguje cez webstránku obce, rozhlas, informačné tabule, informačné centrum, facebook a knižnicu. V budúcnosti obec plánuje skvalitniť infraštruktúru cestovného ruchu, revitalizovať námestie, pristaviť odborné učebne ku škole, postaviť materskú školu a byty, aby sa mladí vrátili do Hýb. S ostatnými obcami Horného Liptova sa pospája novými cyklotrasami. Potrebné je tiež podporiť rozvoj podnikania, či už výhodným prenájmom obecných priestorov, zvýšením povedomia o kultúre podnikania, ale aj poskytovaním služieb podnikateľom, aby nemuseli všetko vybavovať v meste. Kultúrny dom je potrebné prerobiť na kultúrny stánok, ktorý bude efektívne využívaný v prospech ľudí na rozvoj voľnočasových aktivít a organizovanie športových podujatí.

Hybe v roku 2022

V Hybiach sa dobre žije, je tu príjemné a zdravé prostredie, kvalitné bývanie a služby. V centre je malé námestie, v obci sú vybudované chodníky. Miestni podnikatelia poskytujú reštauračné a ubytovacie služby. Na urbárskej pôde pri benzínovej pumpe je postavená koliba, ktorá návštevníkom ponúka tradičné jedlá. Počet obyvateľov obce sa zvýšil, mladí majú vytvorené podmienky, potrebné pre ich návrat do obce. Miestni podnikatelia dodržiavajú pravidlá kultúry podnikania. Tretia etapa prístavby školy je ukončená, žiaci a pedagógovia využívajú nové moderné odborné učebne. Možnosti na kultúrne a športové vyžitie vzrástli. Na okraji obce je zriadené zariadenie pre starších seniorov a ekofarma. Domáci aj návštevníci sa do obce radi vracajú.

Stratégia pre dosiahnutie vízie obce

Občania obce a jej predstavitelia sú pripravení naplniť víziu budúcnosti

- sústavnou prácou samosprávy na zlepšovaní kvality života obyvateľov mesta v oblasti služieb a infraštruktúry,
- **vytváraním podmienok pre vznik a udržanie pracovných príležitostí,**
- kladením dôrazu na aktívnu občiansku spoločnosť a spoluprácu,
- ako aj šetrným využívaním prírodných zdrojov a aktívnou ochranou hodnôt územia.

Za prioritu je považovaná oblasť pracovných príležitostí.

Členovia pracovnej skupiny Hybe

Pracovná skupina v obci Hybe pracovala v zložení:

- Martin Piovarčí, starosta obce,
- Jozef Koscelník, poslanec obecného zastupiteľstva,
- Mgr. Danko Krajčovičová, obecný úrad,
- Mgr. Helena Dudová, základná škola,
- Jaro Piovár, TJ Tatran Hybe,
- Dano Duriš, DHZ,
- p. Šuňavcová, obecný úrad,
- Mgr. Žiška, poslanec.

Návrh SPRO bol prerokovaný v obecnom zastupiteľstve 10. 12. 2015 (Uznesenie č. 40) a zverejnený na pripomienkovanie na webovej stránke a úradnej tabuli obce v dňoch 18. 11. 2015 – 18. 1. 2016.

Silné a slabé stránky Hýb

Silné stránky	Slabé stránky
<u>1. Základná vybavenosť a služby</u> • Obec je čiastočne sprístupnená diaľnicou D1 Hybe – Važec • Obec má vlastný zdroj pitnej vody • Posilnená je elektrická sieť • Posilnená je sieť T-mobile, príjem signálu Orange je tiež kvalitný • Káblová televízia • Obec je úplne odkanalizovaná • Vybudovaný chodník popri ceste • V obci je zabezpečený odtok dažďovej vody • Evanjelický kostol a. v. • Rímsko-katolícky kostol z 13. storočia • Kultúrny dom (postavený 1959, zrenovovaný 1999) • Dom smútku • Základná škola (v nájme ECAV, obec má záujem na odkúpení) • Materská škola • Pošta • Knihnica • Futbalové ihrisko • Multifunkčné ihrisko • Vlek na zjazdové lyžovanie (bežecké a lyžiarske trate sú certifikované) • Bytový dom s 24 BJ • Obec má typické znaky stredoeurópskych miest • V roku 1265 získali Hybe výsady slobodného kráľovského mesta s možnosťou voliť si richtára a farára • Najväčšie námestie v hornom Liptove (zóna kultúrneho bohatstva) • Zachovaná pôvodná murovaná architektúra • Dom Dobroslava Chrobáka <u>2. Zamestnanosť a podmienky pre podnikanie</u> • Relatívne nízke ceny ubytovania v obci • Existuje nevyužitý bytový fond • Obec má výbornú polohu pre rozvoj turizmu, je východiskom do Nízkych a Vysokých Tatier • Ekonomicky najsilnejšia a stabilná organizácia v obci je Urbárske pozemkové spoločenstvo (UPS) a Roľnícke družstvo Hybe (v súčasnosti zamestnáva 70 ľudí) <u>3. Občianska spoločnosť</u> • Ľudia sú hrdí na svoju minulosť • V obci sú lídrovské osobnosti aj medzi mladými ľuďmi • V minulosti v obci pôsobilo kvalitné divadlo so silnými osobnosťami (režiséri), teraz Divadlo J. Grajchmana ročne odohrá dve predstavenia • Významní hybskí remeselníci (špičkoví hrnčiari,	<u>1. Základná vybavenosť a služby</u> • Štátna cesta I/18 je preťažená a zničená • Časť kanalizácie nie je napojená na ČOV (20%) • Dochádzanie za zdravotnými službami do Liptovského Hrádku alebo Východnej • Priamo v obci chýba stredisko opatrovateľskej služby <u>2. Zamestnanosť a podmienky pre podnikanie</u> • V obci sú málo rozvinuté kvalitné služby • Chýba reštauračné zariadenie na úrovni, ktoré by mohli využívať náročnejší turisti • Chýbajú podnikatelia v oblasti ubytovania na súkromí <u>3. Občianska spoločnosť</u> • Závislosť v rozhodovaní o finančných investíciách od širokej rodiny, psychická bariéra začať podnikat' a neochota riskovať spôsobuje, že ľudia v obci sú málo aktívni (vo vzťahu ku službám

kachliari, peciari, nábytkári) • Hrnčiarska dielňa • Miestne múzeum v Dome Dobroslava Chrobáka • organizujú sa tu hornoliptovské jarmoky (Jarmočný deň hybského richtára, 16. ročník) • Životný štýl občanov je založený na roľníckych tradíciách a súdržnosti viacgeneračnej rodiny • V obci je vytvorené silné športové zázemie, miestni športovci získavajú ocenenia v celoslovenskom meradle (bežecké lyžovanie) • Skúsenosť s organizovaním medzinárodných športových podujatí • Evanjelický cirkevný spevokol Zvonček (deti aj dospelí) • Katolícka mládež je záujmovo podchytená (venuje sa spevu v kostole) • Miestnu školu navštevujú deti aj z okolitých obcí (Vyšná Boca, Nižná Boca, Kráľova Lehota, Malužiná) • Škola má dobre vybavenú počítačovú triedu v rámci Infoveku a využíva Internet • Včelárske aktivity • História cechov (obuvníci, stolári) • Paleontologické nálezisko pravekých skamenených organizmov v časti obce Ružiakovie závoz • V Hybiach je pochovaný maďarský renesančný básnik a lyrik Balassi Bálint • Z Hýb pochádza množstvo významných osobností: Dobroslav Chrobák, spisovateľ a historik, Jakub Grajchman, básnik, Ľudovít Orpahnides, učiteľ a ovocinár, Belo Klein-Tesnoskalský, spisovateľ, Peter Jaroš, spisovateľ, Rudolf Brtáň, spisovateľ, Július Lenko, spisovateľ, Ivan Rajniak, herec, Ondrej Jariabek, herec, Teodor Piovarči, herec, Pavol Michalides, akademický maliar, Ružena Jariabeková, režisérka ochotníckeho divadla 4. Životné prostredie a využívanie zdrojov • V obci funguje separovaný zber odpadu • Obec sa nachádza v ochrannom pásme národných parkov (TANAP, NAPANT) • Obec má výbornú polohu pre rozvoj turizmu, je východiskom do Nízkych a Vysokých Tatier • Do obce je pekný vstup • Výhľady a pekné miesta na fotografovanie (pohľad na Kriváň od motela neďaleko kríža je jeden z najkrajších v Liptove) • Pstruhové vody v Hybici a Váhu • Výskyt chránených živočíšnych druhov (napr. tetrov holniak, orol skalný, rys ostrovid, vydra riečna) • Výskyt vzácnych druhov rastlín (ľalia zlatohlavá, soldanelka, orlíček obyčajný, plesnivec alpský a poniklec obyčajný) • Hojný výskyt liečivých rastlín a jedlých húb	v rámci cestovného ruchu) • Slabo zastúpená je čo do počtu stredná generácia • Nepriaznivý demografický vývoj (počet novonarodených detí klesá) 4. Životné prostredie a využívanie zdrojov • Obmedzenia vyplývajúce z ochrany prírody nie sú kompenzované • Koryto Hybice je znečistené • Premnožená vydra
---	--

4.5.2 Hybe

Špecifický cieľ 1	Zlepšiť základnú vybavenosť a služby v obci
Opatrenie 1.1 Opatrenie 1.2 Opatrenie 1.3	Podporiť rozvoj bývania Dobudovať dopravnú a technickú infraštruktúru v obci Zvýšiť bezpečnosť a skvalitniť sociálnu a občiansku vybavenosť
Kľúčové potreby Hýb v oblasti základnej vybavenosti a služieb	<i>Chýba napojenie diaľnice D1 zo smeru Hybe – L. Mikuláš a tiež dobudovanie diaľnice Žilina – Košice (preťažená štátna cesta). Požiadavkou doby je úplne odkanalizovaná obec, vybudovaná centrálna zóna. Aby sa zvýšil počet obyvateľov, treba vytvoriť podmienky mladým pre ich návrat do obce.</i>
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	<i>Začať rokovania s NDS o vybudovaní privádzača D1 na smer L. Mikuláš.</i>
Aktivity pre opatrenia 1.1 – 1.3	
1.2 <i>Výstavba a rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry</i> • Rekonštrukcia zastávok (2015, 200€) • Rekonštrukcia ďalších ciest (2015-2016, 30 000€) • Rekonštrukcia mostov v obci (2015-2022, 100 000€) • Vybudovanie prístupových ciest s odvodom dažďovej vody ku sociálnej budove a k bytovým jednotkám (2015-2016, 30 000€) <i>Budovanie a rekonštrukcia vodovodu, kanalizácie a rozvodných sietí</i> • Dobudovať kanalizáciu (2016-2022, 2 632 155,47€) 1.3 <i>Výstavba a modernizácia zariadení sociálnej a občianskej vybavenosti</i> • Rekonštrukcia budovy TJ Tatran Hybe (2017-2022) • Rekonštrukcia budovy pre lyžiarsky oddiel TJ Tatran Hybe (2017-2022) • Modernizácia obecnej knižnice (2016, 2000€) • Riešiť sociálnu starostlivosť Dom opatrovateľskej služby/Denný stacionár (2022) • Zriadenie dráhy na tréning pre hasičov (2022) • Zriadenie detských jaslí (2022) • Odkúpenie a následná rekonštrukcia cirkevnej časti základnej školy s materskou školou (2016+, 100 000€) • Prístavba a nové odborné učebne ZŠ(2017-2022) • Rekonštrukcia kultúrneho domu (2016+, 150 000€) • Revitalizácia námestia (2017-2022) • Rekonštrukcia kostola (2016-2022) • Rekonštrukcia obecného úradu - zateplenie obecného úradu, výmena podláh, hygienických zariadení (2016, 40 000€) • Revitalizácia parkov (2017-2020) • Ostrovček zelene v Jerichu opatriť lavičkami (2016, 800€) • Oplotenie a postupná rekonštrukcia cintorína (2016-2020) • Úprava za Domom D. Chrobáka, prekrytie za domom pri východe do záhrady, rozšírenie múzea vo vonkajších priestoroch (2017-2022)	Investor/partner • Obec • Športovci • ZSK • Hasiči • ECAV • RKC
Predpokladané finančné zdroje	<i>vlastné zdroje obce, dotácia na základe Uznesenia Vlády SR, európske fondy, štátny rozpočet</i>
Indikatívna finančná intervencia	<i>3.500 tis. eur</i>

4.5.2 Hybe

Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 1				
Úroveň ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Zdroj overenia	Počiatočné hodnoty
Výstupy (na úrovni aktivít)	• Celková výška verejných výdavkov vynaložených na výstavbu a rekonštrukciu dopravnej infraštruktúry • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na budovanie a rekonštrukciu vodovodu, kanalizácie a rozvodných sietí • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na sociálnu a občiansku vybavenosť	• tis. eur	• obec	0
Výsledky (na úrovni špecifického cieľa)	• Celková dĺžka/plocha novovybudovanej a zrekonštruovanej motorovej dopravnej infraštruktúry • Celková dĺžka novovybudovanej a zrekonštruovanej nemotorovej dopravnej infraštruktúry (chodníky a cyklodopravné trasy) • Celková dĺžka novovybudovaného a zrekonštruovaného vodovodu, kanalizácie a rozvodných sietí/počet zrekonštruovaných zariadení • Počet zrealizovaných projektov sociálnej a občianskej vybavenosti	• m/m2 • projekt	• obec/partneri	0
Dopady (na úrovni strategického cieľa)	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	• %	• vlastné zisťovanie • expertné skupiny obcí	• prieskum 2016 • expertíza 2016

Špecifický cieľ 2	Zvýšiť zamestnanosť a zlepšiť podmienky pre podnikanie
Opatrenie 2.1 Opatrenie 2.2	Vytvoriť podmienky pre zvýšenie zamestnanosti a rozvoj podnikania v obci Posilniť marketing obce a regiónu
Kľúčové potreby Hýb v oblasti práce a podnikania	<i>V obci chýbajú reštauračné a ubytovacie služby, koliba s tradičnými jedlami. Potrebne sú nové pracovné príležitosti pre prílev mladých do obce. Treba zvýšiť kultúru podnikania, aby sa návštevníci do obce radi vracali.</i>
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	<i>Podpora rozvoja podnikania zo strany obce.</i>
Aktivity pre opatrenia 2.1 – 2.2	
2.1 <i>Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v obci</i> • Kúpiť snežné pásové vozidlo a skútre (2017-2022) • Zriadiť kemp v areáli TJ Tatran Hybe (2017-2022) • Vybudovať športové letisko (2017-2022) • Na pozemkoch smerom na Kokavu postaviť rekreačné zariadenie s cestným napojením (2017-2022) • Riešiť voľu pre chatu pri vleku (malý zámer) a zasnežovanie vleku a bežeckých tratí (veľký Zámer), kúpiť snežné pásové vozidlo, skútre (2017-2022) • Rozšírenie cyklotrás (2017-2022) • Udržiavanie bežeckých tratí – prepojenie s Liptovskom Kokavou, zasnežovanie vleku a bežeckých tratí (2016-2022) • Prepojenie cyklistických trás na spojenie s raftingom na Belej, resp. splavovanie Váhu (2022) • Revitalizácia studničiek, ich zmapovanie s orientačnými návodmi a odpočívadlami pozdĺž cyklistických trás (2016, 1000€) • Opravy prístupových ciest k ubytovacím objektom UPS Hybe Jasenovisko, Uložisko, Krivánka, Zadná (2016-2022, 45.000€) • Rekonštrukcia “Koniarky” Bystrá (2016-2022, 100.000€) • Úprava areálu horárne Bystrá (2015-2017, 10.000€) • Rekonštrukcia chatky Vachtarová (2015, 5.000€) • Oprava horárne Svidovo – stará (2015, 5.000€) • Vybudovanie infraštruktúry objektov UPS Hybe mimo obce Hybe – drevárne, lavičky, vodovody, altánky, oddychové miesta, chodníky (2016-2022, 100.000€) • Lavice cez Váh (2015-2016, 6.000€) • Oprava cesty Vorátec Kunderátovo (2015, 200.000€) • Oprava ciest Sihly a Rigol (2015-2020, 110.000€) <i>Podpora podnikania v poľnohospodárstve a lesníctve</i> • Umelá obnova lesa – zalesňovanie, cca 400 ha (2015-2022, 600.000€) • Iné pestovné činnosti - ochrana kultúr, oplotovanie, vyžínanie (2015-2022, 1.200.000€) • Prekrytie potoka HES Šmítkovo (2016, 15.000€) • Dobudovanie infraštruktúry HES Šmítkovo vrátane opráv oblúkovej haly (2015-2016, 10.000€) • Opravy a rekonštrukcia poľovníckych zariadení - posedy, krmelce, soliská, lúčky pre zver (2015-2022, 50.000€) • Opravy a rekonštrukcia budov UPS (2015-2022, 80.000€) • Rozšírenie parkoviska pri Urbárskom dome (2015, 1.000€) • Asfaltový koberec pred oblúkovou halou (2017-2020, 50.000€) • Obnova softvérového vybavenia a výpočtovej techniky UPS Hybe (2015-2022, 80.000€)	Investor/partner • Obec/TJ • UPS Hybe • PD • Jednota dôchodcov

4.5.2 Hybe

• Plantáž vianočných stromkov (2015-2016, 10.000€) • Opravy a údržba lesných skladov (2016-2022, 10.000€) • Opravy, údržby, budovanie nových snehových jám (2016-2022, 15.000€) • Nová technológia na Drevospracujúci podnik (2017-2020, 350.000€) • Nová odvozná súprava na drevo (2017-2020, 300.000€) • Obnova vozového parku UPS Hybe (2017-2022, 150.000€) <i>Podpora nových podnikateľských aktivít</i> • Vytvoriť priaznivejšie podnikateľské podmienky (výhodný nájom potrebným službám) • Salaš, EKO-farma, obora (2022) • Zriadenie reštaurácie, pizérie, penziónov/hotela • Zariadenie pre seniorov, ekofarma • Rekreačné chaty • Posilnenie včelárskych aktivít • Plynifikácia hospodárskeho dvora Šmítkeň + sociálna budova roľníckeho družstva • Kanalizácia hospodárskeho dvora Šmítkeň napojená na ČOV, sociálna budova, bytové jednotky • Vybudovanie pevného senážneho žľabu na dvore Šmítkeň • Dobudovanie manipulačných plôch a objektov dvora Ondráška - drevárska výroba 2.2 <i>Budovanie informačno-náučných turistických trás</i> • Sprístupnenie jaskýň vo Vachtarovej (2022) • Sprístupnenie Hybickej tiesňavy, náučný chodník, napojenie na lesnú cestu a prepojenie s Východnou • Budovanie informačných tabúl UPS Hybe (2016-2022, 17.000€)		• Obec/TJ • UPS Hybe • PD • Jednota dôchodcov		
Predpokladané finančné zdroje	<i>vlastné zdroje investorov a obce, európske fondy</i>			
Indikatívna finančná intervencia	3.520 tis. eur			
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 2				
Úroveň ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Zdroj overenia	Počiatočné hodnoty
Výstupy (na úrovni aktivít)	• Celková výška verejných výdavkov vynaložených na podporu nových podnikateľských aktivít • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na podporu podnikania v poľnohospodárstve a lesníctve • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na budovanie infraštruktúry cestovného ruchu	• tis. eur	• konečný prijímateľ • obec	0
Výsledky (na úrovni špecifického cieľa)	• Počet novovytvorených pracovných miest • Posilnenie ekonomickej stability podnikov • Počet podporených subjektov v poľnohospodárstve a lesníctve • Počet nových podnikov a prevádzok • Kapacita nových reštauračných a ubytovacích zariadení	• pracovné miesto • tis. eur • prevádzka • stoličky/lôžka	• konečný prijímateľ • obec • živnostenský úrad • databázy operačných programov • Register s. r. o.	0
Dopady (na úrovni strategického cieľa)	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	• %	• vlastné zisťovanie • expertné skupiny obcí	• prieskum 2016 • expertíza 2016

Špecifický cieľ 3	Podporiť rozvoj občianskej spoločnosti
Opatrenie 3.1 Opatrenie 3.2 Opatrenie 3.3 Opatrenie 3.4	Zlepšiť kvalitu spoločenského života v obci a podporovať aktivity pre využitie voľného času Zlepšiť znalosť územia a posilniť pocit hrdosti na obec/región Podporiť spoluprácu na všetkých úrovniach v obci aj mimo nej Zlepšiť medziľudské vzťahy
Kľúčové potreby Hýb v oblasti občianskej spoločnosti	<i>Zlepšiť podmienky voľnočasových a športových aktivít, viac športovísk a možností na kultúrne vyžitie.</i>
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	<i>Dobrá spolupráca spolkov a obce, široká paleta podujatí.</i>
Aktivity pre opatrenia 3.1 – 3.4	Investor/partner
3.1 <i>Podpora organizovania kultúrnych, športových a iných podujatí</i> • Usporiadanie pretekov psích záprahov (2017-2022) • 750. výročie udelenia mestských práv (2015) • Postaviť na námestí hybský orloj (2022) • Pravidelné podujatia v obci: Lesný beh (54. ročník/2015) o pohár starostu, jarmočný deň, pečenie a zdobenie medovníkov, hrnčiarske kurzy, „Polárny“ lyžiarsky pochod hybským chotárom, futbalový turnaj dedinských štvrtí, hasičský ples, školský ples, tematické popoludnia v knižnici, Deň úcty k starším, MDŽ, Deň učiteľov, výstavy fotografií a obrazov 3.2 <i>Regionálna výchova a vzdelávanie</i> • Vydanie monografie o Hybiach (2016, 3.000€) • Vydať slovník/encyklopédiu reči a zvyklostí (2022) • Vydanie knihy Dejiny a súčasnosť UPS Hybe a DVD štyri ročné obdobia (2016-2017, 11.500€) <i>Podpora fungovania spoločenských organizácií na úrovni obce</i> • Regionálne mládežnícke centrum pre rozvoj kreativity mládeže (2022)	• Obec/vytvorené partnerstvá • TJ Tatran • DHZ • UPS Hybe
Predpokladané finančné zdroje	<i>obec, európske fondy, Komunitná nadácia Liptov, sponzori</i>
Indikatívna finančná intervencia	<i>50 tisíc eur</i>

Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 3				
Úroveň ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Zdroj overenia	Počiatočné hodnoty
Výstupy (na úrovni aktivít)	• Celková výška verejných výdavkov vynaložených na organizovanie podujatí v obci • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na podporu spoločenských organizácií a ich aktivít • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na vydanie monografií/zrekonštruovanie pamätných izieb a miestnych múzeí • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na vytvorenie nových partnerstiev nadregionálnej úrovne • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na organizovanie podujatí s partnerskými organizáciami	tis. eur	obec	0
Výsledky (na úrovni špecifického cieľa)	• Počet podporených spoločenských organizácií • Počet kultúrnych, športových a spoločenských podujatí • Počet vydaných monografií/zrekonštruovaných pamätných izieb/miestnych múzeí	• organizácia • podujatie • publikácia	obec	0
Dopady (na úrovni strategického cieľa)	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	• %	• vlastné zisťovanie • expertné skupiny obcí	• prieskum 2016 • expertíza 2016

Špecifický cieľ 4	Podporiť ochranu životného prostredia a udržateľné využívanie zdrojov			
Opatrenie 4.1 Opatrenie 4.2	Zvýšiť mieru zhodnocovania odpadov a likvidácie čiernych skládok Znížiť riziko negatívnych dôsledkov prírodných katastrof a katastrofických udalostí			
Opatrenie 4.3	Zavedenie postupov pre zvýšenie ochrany krajiny a krajinotvorby			
Kľúčové potreby Hýb v oblasti životného prostredia	Protipovodňové a protierózne opatrenia.			
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	Účinná spolupráca s partnermi obrábajúcimi pôdu.			
Aktivity pre opatrenia 4.1 – 4.3			Investor/partner	
4.2 Posilnenie vodozádržnej funkcie tokov, výstavba protizáplavových zariadení a protipožiarnych nádrží			- Obec - PD Hybe - UPS Hybe - TJ Tatran Hybe	
- Protipovodňové opatrenia na úvrati obrábaných poľnohospodárskych pozemkov Pod Kráľovou, Pod Zjertom, v Hlbokej ceste, Pod Brezím, Za Hôrkou (2016-2022, 300 000€) - Zachytenie zeminy v období dažďov (protierózne opatrenia - Kráľová, Vyšné Hony) (2017-2022) - Požiarňa vyhliadková veža Hybe (2016-2017, 40.000€)				
4.3 Vypracovanie a implementácia stratégie šetrného prístupu k životnému prostrediu				
Solárne panely – Úložisko, Vachtárová, Hlboký Jarok, Zadná, Bystrá, Jasenovisko (2015-2022, 15.000€)				
Starostlivosť o vodné toky				
Vyčistenie a starostlivosť o potok Hybica (2016, 500€)				
Starostlivosť o krajinu				
Vyčistenie a rekultivácia pašienok – biele plochy (2015-2020, 30.000€)				
Predpokladané finančné zdroje	štátny rozpočet, európske fondy, súkromné zdroje, rozpočet obce			
Indikatívna finančná intervencia	380 tisíc eur			
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 4				
Úroveň ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Zdroj overenia	Počiatočné hodnoty
Výstupy (na úrovni aktivít)	- Celková výška verejných výdavkov vynaložených na protizáplavové opatrenia - Celková výška verejných výdavkov vynaložených na protipožiarne opatrenia - Celková výška verejných výdavkov vynaložených na starostlivosť o vodné toky - Celková výška verejných výdavkov vynaložená na starostlivosť o krajinu	tis. eur	obec	0
Výsledky (na úrovni špecifického cieľa)	- Počet zrealizovaných projektov zameraných na protizáplavové a protipožiarne opatrenia - Počet aktivít zameraných na starostlivosť o vodné toky - Počet aktivít zameraných na starostlivosť o krajinu	- projekt - aktivita	obec	0
Dopady (na úrovni strategického cieľa)	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	%	- vlastné zisťovanie - expertné skupiny obcí	- prieskum 2016 - expertíza 2016